

Ouderen en recht op gezondheid en zorg

- Ineke Boerefijn

COLLEGE VOOR
DE RECHTEN
VAN DE MENS

Opzet

- Verantwoordelijkheden gemeenten
- Mensenrechten van ouderen
- Mensenrechten als kader voor beleid en concrete beslissingen over zorg

Toegevoegde waarde mensenrechten

- Universele karakter
- Minimumnormen
- Dynamisch en onaantastbaar
- Niet star
- Individu centraal
- Versterken andere rechten en beginselen

Gemeenten en mensenrechten

- Als orgaan van de staat gehouden mensenrechten na te leven
- Kans mensenrechten te versterken: gemeenten staan dichterbij burger
- Bewustwording nodig, met name over ESCR
- Nieuwe taken raken burgers in een kwetsbare situatie

Mensenrechten van ouderen

- Recente ontwikkelingen:
 - Raad van Europa Comité van Ministers: Aanbeveling CM/Rec(2014)2 (19 februari 2014)
 - VN Mensenrechtenraad (mei 2014) => Rosa Kornfeld-Matte is eerste Onafhankelijke deskundige inzake het genot van alle mensenrechten door ouderen

VN Verdrag inzake rechten van personen met een handicap (IVRPH)

- Artikel 1 IVRPH: Personen met een handicap omvat personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, effectief en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving.

Autonomie

- RvE Verklaring: autonomie is onderdeel van de menselijke waardigheid
- Art. 3 IVRPH: autonomie is centraal beginsel
- Art. 12 IVRPH: gelijkheid voor de wet, m.n. over handelingsbekwaamheid
- Art. 25 IVRPH: recht op gezondheid. Taak overheid: Bewustwording bij zorgpersoneel van mensenrechten, waardigheid, autonomie en behoeften van mensen met beperking

Autonomie

- Plesó t. Hongarije (EHRM 2012): ‘individual’s inalienable right to self-determination’
- EHRM: Autonomie belangrijk bij uitleg van verschillende mensenrechten
- CESCRC: zorg voor ouderen heeft behoud van autonomie tot doel (General Comment no. 14)

Verschil = rechtsongelijkheid?

- Grenzen aan beleidsvrijheid
 - Welke ruimte laat wet voor gemeenten
 - Toets aan mensenrechten: kernverplichtingen ('core obligations') niet aantasten
 - Verschil tussen gemeenten mag, mits er een 'redelijk uniforme behandeling' is (The Central Association of Carers in Finland t. Finland, CESR 2012)

Participatie

- Het mensenrecht op participatie
 - Deelname aan de samenleving
 - (Mee) beslissen over zaken die individu aangaan
 - Vereist goede en tijdige informatie
 - Zorg dat ook moeilijk bereikbare mensen kunnen participeren

Naar een handvat ...

B

A

A

T

Beschikbaarheid **A**anvaardbaarheid **A**anpasbaarheid **T**oegankelijkheid